

O Întâlnire la Nivel Înalt

de Gelu Arcadie Murariu

În clipele de răgaz, pe care împlinirea datoriilor regale i le îngăduia, împăratul lui Israel stătea de vorbă cu Ghehazi, slujitorul lui Elisei, interesându-se de faptele ieșite din comun ale profetului, "Istorisește-mi, te rog, toate lucrurile mari pe care le-a făcut Elisei". Nu știm la ce dată în viața lui Ghehazi avea loc scena descrisă de istoria biblică (desigur înainte de a fi preluat lepra lui Naaman, împreună cu argintul răvniț; 2 Împărați 5:20-27), dar acesta rămâne un amănunt pentru istoric de cercetat. Cronicarul biblic nu aplică întotdeauna criteriul cronologic în relatarea faptelor istorice.

Ne amintim însă că, în ziua înălțării la cer a proorocului Ilie, succesorul său desemnat îi făcea o cerere care poate părea lipsită de modestie dar, cum istoria ulterioară a vieții lui Elisei urma s-o confirme din belșug, o cerere făcută cu credință, în dorința de a sluji, călcând pe urmele faimosului său înaintaș. În vreme ce Elisei cerea, "o îndoită măsură din duhul" lui Ilie (în spirit de slujire) slujitorul său (Ghehazi) primea de la Naaman dublul sumei de bani cerșite prin minciună (în spirit de lăcomie; 2 Împărați 5:23). Ce contrast grăitor!

A investiga fapte ieșite din comun rămâne unul din privilegiile pe care funcțiile înalte le asigură deținătorilor lor. Într-una din zile, Ghehazi fu invitat la curte și sta alături de tronul monarhului, asistând la parada afacerilor regale. În intervale de răgaz, împăratul se întorcea spre el, cerându-i să continue relatarea istoriei lui Elisei. Astfel, cu inevitabile întreruperi, împăratul asculta cu toată luarea aminte la Ghehazi - martorul ocular la minunile săvârșite de Dumnezeu prin profetul Elisei.

Pe când Ghehazi istorisea împăratului cum Elisei "înviase pe un mort", o nouă întrerupere intervenea în cursul relatării, iritând fără îndoială și pe ascultător și pe povestitor. O minune mai mare decât învierea din morți cu greu poate fi concepută, astfel că atenția împăratului era captată în întregime de povestire. Dar, ușa se deschise și aprodul anunță pe femeia care ceruse audiență într-o dispută de proprietate. Numele ei nu însemna nimic pentru cei prezenți în sală dar, pe când cei doi interlocutori își întorceau privirile spre autoarea întreruperii, care se apropia de tron însoțită de un tânăr, inima lui Ghehazi sălta în piept de surpriză.

Trecuseră șapte ani de la evenimentul pe care tocmai îl istorisea împăratului. Copilul de altădată, cel înviat din morți de Elisei, era acum un adolescent subțirel și chipeș, pe care nu l-ar fi recunoscut, dacă l-ar fi întâlnit pe stradă. Femeia, însă, nu putea fi confundată; Ghehazi nu-și putea lua ochii de la ea și, înainte ca împăratul s-o poată întreba care-i era jalba, Ghehazi sări în picioare, cu mâna întinsă spre femeie, "Împărate, măria ta, aceasta este femeia despre care tocmai îți spuneam și iată și pe fiul ei!" Ce întorsătură ciudată poate lua o simplă audiență ...

Era acum rândul împăratului Ioram să tresară de surpriză, trezindu-se fără veste implicat personal în minuna despre care tocmai fusese informat. Împăratul stă nemișcat preț de un minut, mutându-și doar privirile întrebătoare de la femeie la copil și înapoi la Ghehazi. Este aievea ce vede și aude?

Iată, o întâlnire are loc în sala tronului, o întâlnire la nivel înalt nu atât prin rangul poziției femeii în cauză, cât prin călăuzirea mâinii Celui atotputernic, care hărăzește împăratului un rol în planul Său. O istorie inițiată cu șapte ani în urmă atinge acum punctul culminant, ca să-și găsească soluționarea printr-o decizie regală.

Uitând de toți și de toate, monarhul stă de vorbă cu femeia, aflând din gura ei o confirmare deplină a cuvintelor lui Ghehazi. În urmă, un gând înalt fulgeră prin mintea sa, gând coborât parcă din cer. Înțelege că-i revine lui însuși datoria și onoarea de a scrie actul final în istoria dramatică a acestei familii. Fără a mai zăbovi o clipă, mâna regală se întinde spre dregătorul însărcinat cu afacerile curente, apoi spre cronicarul curții care așteaptă, pregătit să scrie: "Vezi să se dea înapoi tot ce este al femeii acesteia, cu toate veniturile ogorului, din ziua când a părăsit țara și până acum".

O coincidență de asemenea proporții face vâlvă la curtea regală! Fascinați de scena derulată fără veste în fața ochilor lor, curteni și demnitari, funcționari de toate gradele și slugi de rând, exploatează evenimentul la maximum. Transmis din gură în gură, faptul devine subiectul principal de conversație în Israel vreme de multe zile. Împăratului îi aparținea curiozitatea, interesul (stârnite de Sus) și puterea de decizie; Ghehazi stătea la îndemână ca martor ocular la toate faptele în discuție; femeia venea cu cauza în fața instanței; iar fiul ei fusese obiectul minunii săvârșite prin Elisei cu ani în urmă. Oare să fi fost această întâlnire multiplă doar rodul unei simple coincidențe?

Femeia, împreună cu familia ei, fusese sfătuită de Elisei să părăsească țara lui Israel pentru o

vreme, până când seceta pe care Domnul urma s-o trimită peste regatul de nord, ca un act de judecată divină, avea să treacă. Durata secetei (șapte ani, în comparație cu cei trei ani și jumătate ai secetei prevestite de Ilie) ilustrează încă o dată măsura dublă a duhului pe care Elisei îl ceruse și căpătase. Dar, cei șapte ani trecuseră, seceta s-a risipit ca un vis urât și femeia se întoarse în țară. Acum sta cu emoție în fața împăratului, ca să-și ceară înapoi casa și ogorul.

Nesigură de succesul audienței, femeia se uita cu ochi plini de speranță la împăratul, pregătită să pledeze în fața lui cu cuvinte pregătite dinainte și repetate de nenumărate ori în mintea ei. Se temea să nu uite ceva din micul ei discurs. Ținând de braț pe fiul ei (argumentul forte al pledoariei sale), femeia se apropia de tron cu inima zvâcnindu-i în piept de emoție. Intenționa, desigur, să invoce sfatul primit de la Elisei de a părăsi țara, iar alături sta fiul înviat din morți. N-avea cum să știe că fusese identificată deja, cauza-i era pledată, iar prezența ei în fața instanței supreme a țării, chiar la momentul oportun, era o circumstanță orchestrată la nivel mult mai înalt. Doar în literatură și în filme ne așteptăm să întâlnim asemenea coincidențe. Numai că viața reală pune uneori pe oameni în situații mai incredibile decât literatura...

Din punct de vedere legal lucrurile se întâmplă pe dos; judecătorul ascultă pe martor înainte ca jălbașa să-și fi făcut apariția în fața lui și a fi avut ocazia să-și expună cazul. Terenul este pregătit în avans, prezentarea femeii în audiență devenind un act formal, fiind acolo doar ca să confirme relatarea martorului și să primească o decizie mai favorabilă decât cele mai îndrăznețe vise ale ei. Recomandând un exil voluntar și temporar, Elisei nu rezolva situația familiei doar pentru cei șapte ani de secetă. Nu știm prin ce stipulație legală, abuz de putere, sau altă manevră umană, își pierdea femeia casa și ogorul, dar aflăm că profetul oferea o binecuvântare cu bătaie lungă, asigurând viitorul familiei în cauză pe durata mai multor generații.

Oricum ai privi la ea, coincidența este remarcabilă, dacă întâlnirea dintre împărat, Ghehazi și femeie o consideri a fi doar atât - o simplă întâmplare. Coincidența, sau întâmplarea, ca explicație atotprezentă pentru situațiile zilnice, mai mult sau mai puțin ieșite din comun, ia forme multiple, dar eșuează a recunoaște programarea divină, în cazurile în care aceasta se impune fără drept de apel. "Lucrarea providenței se manifestă prin coincidențe", spunea un om credincios, în timp ce pentru majoritatea oamenilor necredincioși totul depinde de obișnuita explicație cu caracter impersonal, "to be in the right place at the right time". Poetul român pledează pentru aceeași viață guvernată de hazard, când scrie,

*"Dacă nu ne-am fi-ntâlnit,
Absolut din întâmplare,
Tu pe altul, oarecare,
Tot așa l-ai fi iubit ..."*

Unde oamenii văd doar pură întâmplare, credincioșii văd mâna lui Dumnezeu. Desigur că nu-i înțelept să alunecăm în extreme, căutând în toate amănuntele vieții o programare divină. O astfel de abordare ar anula principiul libertății umane de a alege, ar eluda responsabilitatea de a lua decizii și ne-ar reduce la poziția de pionii mutați încoace și încolo pe tabla de șah a lumii. Deși întâlnirea aceasta nu fusese poruncită de Dumnezeu în avans celor implicați în ea, precum întâlnirile discutate în articolele precedente, ea nu este mai puțin remarcabilă și ridică puțin vălul ignoranței de pe ochii noștri, lăsându-ne să vedem cum se intersectează tărâmul ceresc cu cel uman, cum se întâlnește suveranitatea divină cu libertatea umană, cum se împletesc alegerile noastre cu planurile lui Dumnezeu. Nu trebuie să ne mire faptul că printre alternativele credinței se numără fatalismul (lipsit de explicații), pesimismul (lipsit de speranță), ateismul (lipsit de providență) și alte filosofii asemănătoare. Dacă nu greșesc în concluziile mele, întâmplarea (coincidența), așa cum este definită de oameni, o găsim foarte slab reprezentată pe paginile Sfințelor Scripturi.